

Brüsszel, 2024. május 31.
(OR. en)

10404/24

CLIMA 216
ENV 562
SAN 306
AGRI 444
FORETS 153
ENER 258
TRANS 252
ECOFIN 610
PROCIV 45

FELJEGYZÉS

Küldi: a Tanács Főtitkársága
Címzett: az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy: A Bizottság közleménye az éghajlati kockázatok kezeléséről
– Véleménycsere

---

1. Az elnökség a Tanács (Környezetvédelem) 2024. június 17-i ülésén a fent említett témában tartandó véleménycsere strukturálása céljából összeállította a miniszterekhez intézett kérdésekkel záruló mellékelt feljegyzést.
2. Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyugtázza az elnökségi feljegyzést és az annak végén szereplő kérdéseket, és továbbítsa azokat a Tanács részére a véleménycserehez.

A Bizottság közleménye az éghajlati kockázatok kezeléséről**– Véleménycsere –****Bevezetés**

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség a 2024. március 11-én közzétett **európai uniós éghajlati kockázatértékelési jelentésében (EUCRA)**¹ határozottan emlékeztet az éghajlatváltozás gyorsuló ütemére és hatásainak súlyosságára. A 2023-as év volt világszerte a valaha jegyzett legmelegebb év. Európában továbbá kétszer olyan gyors ütemű a felmelegedés, mint globális szinten átlagosan. Ez azt is mutatja, hogy az éghajlatváltozás a kockázatok tekintetében multiplikátorhatást idéz elő, és hogy az áttételes éghajlati kockázatok egész társadalmakat érintő olyan rendszerszintű kihívásokhoz vezethetnek, amelyek a kiszolgáltatott társadalmi csoportokat különös mértékben sújtják.

Mindebből egyértelműen kiderül, hogy az éghajlati kockázatok mozgatórugói egyre erőteljesebbek, hogy számos éghajlati kockázat már most is kritikus szinten van, és hogy ebben az évszázadban szinte mindegyik kritikussá vagy akár katasztrofálissá válhat. Az EUCRA szerint az EU-nak és a tagállamoknak együtt kell működniük az európai éghajlati kockázatok hatékony csökkentése érdekében. Az Európa szempontjából azonosított fő éghajlati kockázatok többsége „társtulajdonban” van. Ez azt jelenti, hogy az éghajlati kockázatok mérséklése szempontjából kulcsfontosságú szakpolitikák az EU megosztott hatáskörébe, illetőleg az EU és a tagállamok égisze alá egyaránt tartozó többféle hatásköri területhez tartoznak. Ez sok esetben azzal jár, hogy az EU szakpolitikai keretet biztosít, míg a végrehajtási megközelítések kialakításáért továbbra is a tagállamok felelősek. Az éghajlati kockázatok Európa-szerte gyors növekedése miatt szükségessé válhatnak a kormányzati szintek közötti együttműködés arra irányuló új formái, hogy kézzelfogható és mérhető előrelépés történjen a legsürgetőbb éghajlati kockázatok csökkentése terén. Az ilyen megközelítésekhez felhasználhatók az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló küldetéssel és más releváns uniós eszközökkel és szakpolitikákkal kapcsolatos tapasztalatok.

---

¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

A Bizottság „Az éghajlati kockázatok kezelése – az emberek és a jólét védelme” című, 2024. március 12-én közzétett **közleményében**² reagált az EUCRA-jelentésre. Közleményében azokra a kulcsfontosságú intézkedésekre összpontosít, amelyeket az EU-nak és tagállamainak meg kell tenniük a növekvő éghajlati kockázatok eredményesebb kezelése érdekében a főbb érintett területeken, amelyek a következők: természetes ökoszisztémák, víz, egészségügy, élelmiszerek, infrastruktúra és gazdaság. A Bizottság a közleményben meghatározza továbbá az éghajlati kockázatokhoz kapcsolódó költségeket, és hangsúlyozza a gyors beruházások szükségességét. Jelzi azt is, hogy óvatos becslések szerint az éghajlati hatások súlyosbodása az évszázad végére mintegy 7 %-kal csökkentheti az EU GDP-jét. Ha a globális felmelegedés tartósabban meghaladja a Párizsi Megállapodásban meghatározott 1,5 fokos küszöbértéket, akkor az EU egészére nézve a GDP további kumulatív csökkenése a 2031 és 2050 közötti időszakban 2,4 billió EUR-ra tehető. A part menti árvizek okozta károk Európában 2100-ra éves szinten meghaladhatják az 1,6 billió EUR-t, és évente 3,9 millió ember lehet kitéve a part menti árvizek veszélyének.

Az európai klímarendelet és a 2021. évi uniós alkalmazkodási stratégia elfogadása óta már jelentős előrelépés történt az **uniós szakpolitikai keretben** az éghajlatváltozási kockázatokkal szembeni reziliencia megerősítése terén. Az eredmények ellenére azonban az uniós szakpolitikai felkészültség nem tart lépést az éghajlati kockázatok növekedési ütemével: a tagállamoknak többet kell tenniük az irányítási szempontok, a figyelemfelkeltés, a méltányosság és az igazságos reziliencia, a finanszírozás és a természetalapú megoldások terén.

A közlemény az éghajlati kockázatok kezelésének mind uniós, mind tagállami szintű javítását célzó **megoldások négy tág kategóriáját** említi:

- **Jobb irányítás** a kockázatviselés azonosítása, valamint a nemzeti, regionális és helyi szintek közötti szorosabb koordináció ösztönzése révén.
- **Eszközök a kockázatfelelősök számára, és a megbízható adatokhoz való hozzáférés** az éghajlati kockázatok, a beruházások és a hosszú távú finanszírozási stratégiák közötti kapcsolatok jobb megértése érdekében.

---

² 7732/2024.

- **A meglévő tagállami strukturális politikák és uniós szolidaritási mechanizmusok kiaknázása** az éghajlati kockázatok kezelése érdekében.
- **A pénzügyi reziliencia megfelelő előfeltételeinek** biztosítása azáltal, hogy úgy tervezik meg a közkiadásokat és a magánberuházásokra irányuló ösztönzőket, hogy azok elegendő forrást mozgósítsanak, és az éghajlatváltozással kapcsolatos zavarok és károk megelőzését gazdasági szempontból a legjobb választássá tegyék, amellett, hogy az éghajlati kockázatokat jobban integrálják a nemzeti költségvetési folyamatokba³.

A közlemény emellett **konkrét intézkedéseket** határoz meg **a következő hat érintett klaszterre vonatkozóan: természetes ökoszisztémák, víz, egészségügy, élelmiszerek, infrastruktúra és épített környezet, valamint gazdaság**. Ez utóbbi esetében kiemeli, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos katasztrófák újabb terhet rónak a gazdaságra a termelékenység és az életek elvesztése, a közvetlen károk, a növekedési potenciál csökkenése és az állami költségvetésre nehezedő nyomás révén, és hogy a nemzeti költségvetési keretekre vonatkozó követelményekről szóló, újonnan elfogadott irányelvnek⁴ hozzá kell járulnia az éghajlati kockázatokkal kapcsolatos költségvetés-tervezés javításához és a nemzeti költségvetési folyamatokba való beépítéséhez. Ezzel párhuzamosan elegendő köz- és magánberuházásra van szükség az éghajlati kockázatok sikeres kezeléséhez és az éghajlatváltozással szembeni reziliencia kiépítéséhez. Amikor a károkat követő újjáépítésre fordítják a beruházásokat, csökken a termelőberuházásokra fordítható összeg.

---

³ E tekintetben 2024. május 14-én megkezdte működését a közleményben bejelentett, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia finanszírozásának mozgósításával foglalkozó vitacsoport.

⁴ A Tanács a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1265 irányelvben felkéri a tagállamokat, hogy költségvetési tervezésükben a lehető legnagyobb mértékben vegyék figyelembe az éghajlatváltozásból, valamint annak környezeti és elosztási hatásaiból eredő makroszintű költségvetési kockázatokat. A tagállamok az irányelvben arra is felkérést kapnak, hogy az állami költségvetésekre potenciálisan jelentős hatást gyakorló függő kötelezettségekre vonatkozó információk közzétételkor a lehető legnagyobb mértékben vegyék figyelembe az éghajlattal kapcsolatos sokkok miatt felmerült költségvetési költségekre vonatkozó információkat. A Tanács az irányelvben mindazonáltal elismeri, hogy az éghajlatváltozásból eredő makroszintű költségvetési kockázatokra, az éghajlattal kapcsolatos feltételes kötelezettségekre és a katasztrófák költségvetési terheire vonatkozó adatszolgáltatás javul, bár továbbra is kezdeti szakaszban jár, mivel az ilyen adatszolgáltatásra vonatkozó módszerek és mutatók kidolgozása még folyamatban van.

Az aktuális helyzet

A bizottsági közleményt először a **Tanács (Környezetvédelem)** 2024. március 25-i ülésén terjesztették a miniszterek elé. Tekintettel a közlemény és az EUCRA-jelentés ágazatközi jellegére, a belga elnökség más releváns tanácsi formációkat is aktívan bevont az olyan területeket érintő szakértői szintű megbeszélésekbe, mint például az **energiaügy, a polgári védelem, a turizmus, a pénzügyek és a költségvetés, az egészségügy, az ipar és a mezőgazdaság**. A megbeszélések rávilágítottak arra, hogy **az éghajlati kockázatok sürgősségét és a tétlenségből fakadó költségnövekedést** széles körben felismerték. A delegációk általában véve egyetértenek abban, hogy **valamennyi releváns szakpolitikai területen** – többek között uniós szinten is – **rendszerszintű szakpolitikai válaszra** van szükség. A megbeszélések során a következő **elemeket emelték ki**: a tagállamok és az ágazatok közötti fokozott koordináció és együttműködés szükségessége, többek között a nyomon követés és az adatokhoz való hozzáférés terén; a figyelemfelkeltés és a kommunikáció fontossága, beleértve a félretájékoztatás elleni küzdelmet is; a megfelelő finanszírozásra irányuló munka szükségessége; valamint a víz létfontosságú szerepe. A különböző **tanácsi formációk** a különböző szakpolitikai területeken – többek között az úrkutatás, a kutatás, a versenyképesség és az ipar, valamint az energetika témakörében – folytatott megbeszélések eredményeként azt is **elismerték**, hogy saját területeiken **a szakpolitikák és intézkedések kidolgozása során** figyelembe kell venni az **éghajlati kockázatokat**, beleértve a rezilienciát és a kockázati felkészültséget is⁵.

---

⁵ Lásd például: a Tanács következtetése Európa versenyképességének az úrpolitika révén történő megerősítéséről, 2024. május 23. (10142/24); a Tanács következtetése a tudás hasznosításának mint a reziliens és versenyképes ipar, valamint a stratégiai autonómia nyitott európai gazdaságban történő megvalósítása eszközének megerősítéséről, 2024. május 23.; a Tanács következtetése a zöld, digitális és reziliens jövőnket előmozdító versenyképes európai iparról, 2024. május 24. (10127/24); a Tanács következtetése a mindenki javát szolgáló egységes piacról, 2024. május 24. (10298/24); a Tanács következtetése a fenntartható villamosenergia-hálózati infrastruktúra fejlesztéséről, 2024. május 30. (10459/24). Meg kell jegyezni továbbá, hogy a belga elnökség által 2024. április 15–16-án szervezett, a szociális jogok európai pilléréről szóló magas szintű konferencián elfogadott, a szociális Európa jövőjéről szóló La Hulpe-i nyilatkozat kiemelte, hogy ösztönözni kell az éghajlatváltozásból eredő konkrét veszélyek megelőzését.

Kérdések a miniszterek számára

- *Egyetért-e azzal, hogy az éghajlati kockázatok számának Európa-szerte megfigyelhető gyors növekedése szükségessé teheti az együttműködés új módjait a kormányzati szintek között, beleértve az uniós szintet is?*
  - *Milyen intézkedéseket hoztak nemzeti, regionális vagy helyi szinten a költségvetési tervezés javítása érdekében? Milyen módszertani és információs eszközökre van még szükség a rezilienciát fokozó reformok és beruházások előmozdításához?*
-